

Vergaderjaar 2005–2006

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 123

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 november 2005

Hierbij zend ik u, mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Staatssecretaris van Economische Zaken, het verslag van de Raad voor Concurrentievermogen van 11 oktober 2005. Nederland werd tijdens deze Raad vertegenwoordigd door de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Belangrijkste thema's tijdens deze Raad waren het wetgevend pakket voor chemische stoffen (REACH) en het Zevende Kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling (KP7). De andere agendapunten waren meer informeel van aard. Ten aanzien van REACH en KP7 sprak de Raad over een aantal essentiële aspecten van de voorstellen, ter voorbereiding op besluitvorming in de komende Raad voor Concurrentievermogen van 28/29 november.

Met betrekking tot REACH is een belangrijke stap in de goede richting gezet naar een efficiënter en voor het bedrijfsleven meer werkbaar systeem, in vergelijking met het voorstel van de Commissie. Op verzoek van uw Kamer treft u in de bijlage als aanvulling op dit verslag de conclusies van de discussie aan, opgesteld door het Britse voorzitterschap¹. Lidstaten zijn het eens dat het voorstel van het voorzitterschap een duidelijke verbetering is ten opzichte van het oorspronkelijke Commissievoorstel. Dit neemt niet weg dat er nog een aantal aspecten is (bijvoorbeeld op het terrein van de testverplichtingen voor bedrijven, het verplicht delen van testgegevens, conformiteit met WTO-regels en de rol en verantwoordelijkheid van het voorziene Europese chemieagentschap) waaraan de komende weken nog gewerkt zal moeten worden om te komen tot een evenwichtig pakket. Zoals eerder toegezegd zal de Kamer in aanloop naar de volgende Raad een integrale appreciatie van het Kabinet ontvangen inzake de stand van de onderhandelingen richting voorziene besluitvorming eind november.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Het debat in de Raad over KP7 wees uit dat er in grote lijnen overeenstemming bestaat over de inhoud. Los van de lopende onderhandelingen over de financiële aspecten lijkt er nog één politiek geschilpunt over te blijven richting (partiële) besluitvorming in de eerstvolgende Raad, namelijk de vormgeving en invulling van de beoogde wetenschappelijke autonomie van de *European Research Council* (ERC). Verheugend is dat er zich in deze discussie een convergentie lijkt af te tekenen richting het Nederlandse standpunt: bij het begin van KP7 als noodzakelijke tussenstap de ERC oprichten als uitvoerend agentschap, maar na 2010 de ERC baseren op «artikel 171»(gemeenschappelijke onderneming), wat meer zekerheid geeft van een wetenschappelijk autonome ERC.

Tijdens de lunch is informeel gesproken over de relatie tussen concurrentievermogen en klimaatverandering. Bij alle lidstaten bleek de overtuiging te bestaan dat klimaatverandering en concurrentievermogen niet los van elkaar gezien kunnen worden. Het is zaak het klimaatbeleid zo in te richten dat het zoveel mogelijk de concurrentiekracht van de Europese economie ten goede komt dan wel zo min mogelijk schaadt. Ook het bedrijfsleven zal in haar strategie meer en meer met de lange termijn gevolgen van klimaatverandering rekening moeten houden. Het stimuleren van de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën wordt gezien als dé methode waarmee zowel het klimaat als het concurrentievermogen het meeste gediend zijn.

Voor consumenten is het zaak dat zij bewust gemaakt worden van de gevolgen van de consumptie van bepaalde goederen en diensten voor het klimaat. Vergroting van de transparantie is daarbij zeer belangrijk. Tegelijkertijd kan door de technologische ontwikkeling de consument uit een toenemend aantal klimaatvriendelijke producten kiezen. Om tot een meer integrale visie op dit belangrijke thema te komen heeft de Commissie voorgesteld een *High Level Group on Competitiveness, Energy and Environment* in te stellen die één en ander zal moeten uitwerken. De Raad ging hiermee akkoord. Doelstelling, samenstelling en planning van deze groep wordt momenteel verder uitgewerkt.

De eerstvolgende Raad voor Concurrentievermogen (tevens de laatste onder het Britse voorzitterschap) zal plaatsvinden op 28 en 29 november aanstaande. Aansluitend op deze Raad zal weer een *Joint EU-ESA Space Council* plaatsvinden. Deze geldt als voorbereiding op de Ministeriële ESA-conferentie op 5/6 december 2005 in Berlijn. De Kamer zal hierover nog separaat schriftelijk worden geïnformeerd.

De Minister van Economische Zaken,
L. J. Brinkhorst

Implementatie

Informatie van de Commissie

Commissaris McCreevy informeerde de Raad over het Interne Markt Scoreboard 2005. Hij sprak zijn tevredenheid uit over de verbeteringen die waren opgetreden bij het wegwerken van de implementatietekorten door de lidstaten. De verlaging van het gemiddelde implementatietekort van 7,1% tot 1,9% is vooral te danken aan de inhaalslag die de nieuwe lidstaten hebben gemaakt. De Commissaris sprak wel zijn zorgen uit over de lidstaten met de grootste tekorten; de situatie lijkt in deze gevallen chronisch te worden. De Commissaris wees verder nog op feit dat slechts vier lidstaten (waaronder Nederland) in staat waren geweest het aantal tegen hen gerichte inbreukprocedures te verlagen. Het voorzitterschap bevestigde de tijdens het Nederlands voorzitterschap gemaakte afspraak dat de Raad voor Concurrentievermogen de implementatie van Europese regelgeving nauwlettend zal blijven volgen.

Betere regelgeving

Voortgangsverslag van het Voorzitterschap/Informatie van de Commissie

Commissaris Verheugen informeerde de Raad over de voortgang die er op het terrein van de betere regelgeving was geboekt op de drie hoofdonderdelen (impact assessments van nieuwe regelgeving, screening van hangende Commissievoorstellen en vereenvoudiging van bestaande regelgeving). Het doel van de acties van de Commissie is tweeledig: enerzijds het vertrouwen van de burgers in de EU verbeteren door de bureaucratie te verminderen, en anderzijds de concurrentiekracht van de Europese economie vergroten. De Commissaris wees in dit kader ook op de nuttige ervaring die in Nederland is opgedaan ten aanzien van het meten van de kosten van regelgeving.

De Commissaris zette verder uiteen dat ten aanzien van de screening van hangende wetgeving de Commissie 183 voorstellen had onderzocht. Daarvan zullen 68 worden ingetrokken omdat deze niet «Lissabon-conform» zijn. De Commissie maakte duidelijk dat deze lijst geen onderwerp van discussie meer zal zijn: De Commissie zal van haar prerogatief op dit terrein gebruik maken en op korte termijn de 68 voorstellen intrekken. Hiervoor is geen toestemming nodig van Raad of EP.

Commissaris Verheugen noemde het herzien van bestaande wetgeving de grootste uitdaging voor de komende periode. Op 25 oktober aanstaande zal de Commissie een mededeling uitbrengen die het begin van dit proces markeert. In deze mededeling zal een aantal probleemgebieden worden geïdentificeerd en voorstellen worden gedaan voor verbetering (inclusief tijdschema). Tevens kondigde de Commissie aan dat er sectorgewijze analyses zullen komen (onder andere autosector, afval, bouw) om te bezien of, en op welke wijze, er sprake is van overregulering. Dit zou bijvoorbeeld kunnen resulteren in codificering of terugtrekking van regelgeving die overbodig of achterhaald is. Bij de herziening van de bestaande regelgeving zullen ook de 15 voorstellen van de Raad zoals overeengekomen tijdens het Nederlandse voorzitterschap een rol spelen. De Commissaris noemde deze herziening een enorme en niet eenvoudige uitdaging. Om een kans van slagen te hebben zullen ook de Raad en het EP de herziening van regelgeving als een topprioriteit moeten beschouwen.

Een aantal lidstaten (waaronder Nederland) sprak expliciete steun uit voor het ambitieniveau en de aanpak van de Commissie. Nederland benadrukte daarbij het belang van een goede meetmethode bij de vermindering van administratieve lasten; in de Nederlandse situatie is dit een heel nuttig instrument gebleken. In aanvulling daarop wees een lidstaat op het belang van politieke betrokkenheid vanuit de lidstaten in kader van de Raad voor Concurrentievermogen.

Het voorzitterschap gaf aan dat een substantiële discussie over met name de Commissieplannen voor vereenvoudiging is voorzien voor de Raad voor Concurrentievermogen van november.

REACH

Beleidsdebat

Commissarissen Verheugen en Dimas leidden het debat in met de constatering dat het voorliggende voorzitterschapsvoorstel volgens de Commissie een goed uitgewogen geheel is dat tegemoet komt aan de zorgen over kostenefficiëntie, de administratieve lasten voor het MKB en de praktische uitvoerbaarheid. Op basis hiervan zou in de ogen van de Commissie een politiek akkoord in de Raad van november mogelijk moeten zijn.

Na deze aftrap volgde een tafelronde waarin de lidstaten ingingen op de kernvragen zoals door het voorzitterschap aan de Raad voorgelegd.

1a. Is de Raad het ermee eens dat voor «laagvolume stoffen» (categorie 1–10 ton/jaar) de informatievereisten beperkt blijven tot het aanleveren van beschikbare informatie, mits het gaat om stoffen die op grond van een pré-screening geen aanleiding geven tot zorg over de veiligheid van het gebruik van die stoffen?

Een overgrote meerderheid van de lidstaten liet zich positief uit over de «targeted approach» zoals voorgesteld in het voorzitterschapsdocument. Enkele lidstaten gaven aan niet te willen dat deze vereenvoudiging ook wordt toegepast op de 10–100 ton categorie, terwijl andere lidstaten dat juist wel wensen. Een aantal delegaties pleitte voor verduidelijking van de criteria aan de hand waarvan in de pré-screening bepaald moet worden of betreffende stof al dan niet een zorgstof is, daarbij een verband leggend met de risicobenadering. Nederland complimenteerde het voorzitterschap met de wijze waarop in het voorzitterschapsvoorstel met de voor het MKB zo belangrijke 1–10 ton categorie wordt omgegaan. Naar verwachting levert dat een noodzakelijke kostenreductie voor het bedrijfsleven op en wordt het risico aanzienlijk verminderd dat stoffen uit de markt verdwijnen op grond van hoge test- en registratiekosten.

1b. Bepaalt de producent of het Agentschap of sprake is van een zorgstof in de categorie 1 – 10 ton en dus hoeveel informatie moet worden ingediend bij registratie?

De Commissie gaf aan het eens te zijn met de benadering van het voorzitterschap, maar geeft er de voorkeur aan de beslissing over indeling van stoffen («pré-screening») in de categorie «potentiële zorg» dan wel «geen zorg» bij het Europese Chemieagentschap te leggen; dat garandeert volgens de Commissie harmonisatie en voorkomt uiteenlopende praktijken. Bedrijven die alle vereiste gegevens aanleveren zouden vrijgesteld moeten worden van betaling van een registratieheffing aan het Agentschap.

De meeste lidstaten, waaronder Nederland, verklaarden zich tegen het voorstel van de Commissie om het Agentschap met een screening te belasten. REACH heeft als uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het identificeren van eigenschappen en risico's van stoffen over gaat van de overheid naar het bedrijfsleven. Dan is het consequent het bedrijfsleven (in casu de registrant) zelf te laten besluiten over de indeling van laagvolume stoffen op basis van een beperkt aantal heldere criteria. Veel lidstaten wensen geen bureaucratisch systeem met een grote rol voor het Agentschap op dit onderdeel. De voorzitter concludeerde overeenkomstig: verantwoordelijkheid moet bij de registranten worden gelegd, maar het Agentschap kan daarbij wel een beperkte ondersteunende rol vervullen.

Wat betreft de voorgestelde extra informatievereisten voor de potentiële zorgstoffen in de categorie 1–10 ton, gaf Nederland te kennen in te kunnen stemmen met eventuele extra testen om goed te kunnen bepalen wat de risico's zijn, maar wel onder de harde voorwaarde dat voor de niet-zorg stoffen de beperking tot alleen aanleveren van beschikbare informatie bij registratie wordt geaccepteerd. Hierbij werd gerefereerd aan de toezegging van de Commissie tijdens het debat in de vorige Raad dat de Commissie in haar aangepaste voorstel extra aandacht zal besteden aan de positie van en gevolgen voor het MKB.

2. Dienen de informatievereisten voor de 10–100 ton categorie stoffen verminderd te worden en zo ja, op welke wijze?

Alle lidstaten gaven aan een voorkeur te hebben voor een vermindering van de informatievereisten in deze volumecategorie volgens het voorstel van het voorzitterschap: alleen één zogenaamde reprotoxiteitstest (inzake schadelijkheid voor de vruchtbaarheid) is nog vereist. Deze testen zijn relatief kostbaar. Nederland gaf daarbij aan meer flexibiliteit te wensen door middel van gebruik van een zogenaamde reprotox-teststrategie (waarbij de uit te voeren test afhankelijk is van de testen stof). Onder de voorwaarde dat er geen sprake is van blootstelling kan Nederland ook akkoord gaan met uitbreiding van de *waiver*, waarbij er een vrijstelling wordt verleend voor die testen die te maken hebben met blootstelling van mensen aan die stoffen. Deze vrijstelling mag overigens niet door stoffenleveranciers worden gebruikt ten nadele van «*downstream users*», door op voorhand te claimen dat bij de toepassing van hun stoffen geen sprake is van blootstelling. Tot slot stelde Nederland voor om een drempel van 1 ton op te nemen voor de verplichting van het opstellen van een chemisch veiligheidsrapport in geval van het zogenaamd niet-geregistreerd gebruik van stoffen door *downstream users*. Dit betekent dat *downstream users*, die stoffen voor andere doeleinden willen gebruiken dan waarvoor de stof is geregistreerd door de leverancier, zelf die stof voor betreffende specifieke toepassing moet registreren en een veiligheidsrapport moet opstellen. Het voorzitterschapsvoorstel bevat de door Nederland voorgestelde ondergrens nog niet, terwijl die wel geldt voor de registratie van de stof.

3. Is de Raad het eens dat, om de kosten van het testen en registreren van stoffen zoveel mogelijk te beperken, bedrijven verplicht moeten worden hun testgegevens onderling te delen (tegen een redelijke vergoeding), dan wel gezamenlijk te vergaren? Of moeten bedrijven de mogelijkheid krijgen om zelf gegevens te verzamelen en in te dienen?

De steun voor het Britse/Hongaarse OSOR-voorstel («*One Substance One Registration*») is vrijwel unaniem. Dat geldt vooral voor de verplichting tot het delen van dierproefgegevens. Echter, veel lidstaten, waaronder Nederland, bepleitten de mogelijkheid van een «opt-out» voor het delen van overige testgegevens, daar waar het delen van testgegevens niet leidt tot

efficiency/kostenbesparingen of waar – op goed gemotiveerde gronden – de samenwerking problematisch is (vertrouwelijkheid/concurrentie-overwegingen). Enkele lidstaten steunden het pleidooi van Nederland voor één enkele préregistratie na 18 maanden. De Commissie is van mening dat «OSOR» niet al te dwingend voorgeschreven dient te worden, voor niet-dierproefgegevens zou er een aanmoediging tot samenwerking moeten zijn doch geen verplichting. Préregistratie en onderling contact in een vroegtijdig stadium bieden hiertoe goede mogelijkheden.

De voorzitter constateerde aan het einde van het debat dat er binnen de Raad brede steun bestaat voor de hoofdlijnen van het voorzitterschapsvoorstel. Op basis van deze discussie in de Raad zal de komende weken verder worden gewerkt aan een compromisvoorstel dat in de Raad van november zal moeten leiden tot een politiek akkoord.

Zevende Kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling (KP7)

Beleidsdebat

Commissaris Potoènik startte het debat met een korte introductie van de recentelijk uitgebrachte *specifieke programma's* van het Kaderprogramma, die begin volgend jaar onder Oostenrijks voorzitterschap zullen worden behandeld in de Raad. Hij gaf aan dat er geen fundamentele wijzigingen zijn doorgevoerd ten aanzien van het thans door de Raad behandelde voorstel voor het gehele Zevende Kaderprogramma. «Samenwerking» blijft veruit het grootste en belangrijkste onderdeel. Daarin wordt veel aandacht geschonken aan de coördinatie tussen nationale programma's, internationale samenwerking en de onderzoeks-samenwerking op de thematische prioriteitsgebieden van KP7. Ook wordt uitgebreid stilgestaan, in reactie op zorgen van lidstaten (waaronder Nederland), bij de verspreiding van de kennis die wordt opgedaan met het Kaderprogramma. Het onderdeel «Ideeën» is verder uitgewerkt en zal nog moeten worden besproken in de Raad. Bij het onderdeel «Mensen» zal de steun aan aankomende onderzoekers flexibeler worden gemaakt en zullen meer Marie-Curie beurzen kunnen worden verstrekt om tegemoet te komen aan de grote behoefte hieraan. In het onderdeel «Capaciteiten» wordt een groot belang gehecht aan de toegankelijkheid voor het MKB: minder papierwinkel, helderder documenten en een kortere termijn waarbinnen een besluit zal worden genomen. Na deze inleiding spitste het debat zich toe op de onderdelen «Ideeën» en «Capaciteiten».

Ideeën

Alle lidstaten spraken zich uit over de vormgeving van de *European Research Council* (ERC). Er tekende zich daarbij een convergentie af richting het, ook door Nederland ingenomen, standpunt om de ERC bij aanvang van KP7 op te richten als een uitvoerend Agentschap, maar dit nadrukkelijk als noodzakelijke tussenstap te nemen naar een ERC op basis van artikel 171 (gemeenschappelijke onderneming) na 2010. Slechts enkele lidstaten gaven aan bezwaar te hebben tegen het idee om de ERC te starten als uitvoerend agentschap waarvoor de Commissie formeel verantwoordelijkheid draagt.

Nederland stelde dat de voorgestelde structuur van de ERC via een uitvoerend agentschap een goede basis biedt voor een snelle start, op voorwaarde dat nu al duidelijk in het KP7-besluit wordt vastgelegd dat er in de komende jaren toegewerkt zal worden naar een structuur op basis van artikel 171. Ook moet geregeld zijn dat na 3 jaar de structuur zal worden geëvalueerd, met inbegrip van de belangrijkste criteria voor een onafhankelijke beoordeling van de werking van de ERC.

In reactie vroeg Commissaris Potoènik om vertrouwen van de lidstaten ten behoeve van een goede start van de ERC. De autonomie van de ERC is volgens hem niet anders in een uitvoerend agentschapstructuur dan in de context van een gemeenschappelijke onderneming. In die laatste structuur hebben de lidstaten meer invloed, terwijl bij een uitvoerend agentschap de Commissie meer bevoegdheden heeft. De Commissie zoekt naar de beste optie voor een snelle en pragmatische start van de ERC. De Commissie streeft naar zoveel mogelijk autonomie van de ERC en zal dus alle besluiten van de «Wetenschappelijke Raad» (onderdeel van de ERC) eerbiedigen, welke structuur ook wordt gekozen.

Capaciteiten:

Veel lidstaten vroegen aandacht voor de rol van het «*European Strategy Forum for Research Infrastructures*» (ESFRI) bij de selectie van te ondersteunen onderzoeksinfrastructuren. Nieuwe lidstaten gaven aan graag geografische spreiding van onderzoeksinfrastructuren te zien en aandacht te willen voor synergie met structuurfondsen in convergentieregio's.

Nederland vroeg, net als veel andere lidstaten, aandacht voor deelname van en een overkoepelende strategie voor het MKB (onder meer via vereenvoudiging van deelnameregels en -procedures). Nederland drong aan op een debat in de volgende Raad over vereenvoudiging van KP7. De internationale samenwerking binnen het Kaderprogramma, die zich richt op samenwerking met landen van buiten de EU, dient tenslotte effectiever gemaakt te worden. Nederland riep de Commissie op haar eerder aangekondigde strategie voor internationale samenwerking spoedig uit te brengen.

Volgens de Commissie kan het onderdeel «*Onderzoekspotentieel*» alleen succes hebben als het leidt tot toponderzoek; de keuze voor een cohesiebenadering is vanuit die optiek een hellend vlak. Dat neemt niet weg dat het KP «*excellence*» in de nieuwe lidstaten een kans wil geven, maar Potoènik erkende dat de Structuurfondsen veel eenvoudiger zijn aan te wenden voor capaciteitsopbouw en bovendien ook aanzienlijk meer middelen zullen omvatten dan de relevante KP7-onderdelen. In antwoord op de Nederlandse vraag stelde de Commissie medio januari 2006 een gedetailleerde notitie over «*Internationale Samenwerking*» in het vooruitzicht. Dit is een horizontaal thema, met raakvlakken in alle onderdelen van KP7. Ook het MKB vormt een horizontaal thema; de Commissie gaf aan de bezorgdheid van de lidstaten te delen en heeft daarom op alle terreinen voorstellen gedaan voor verbetering.

Ethiek

Hoewel niet als specifieke vraag aan de Ministers voorgelegd, vroegen verschillende lidstaten aandacht voor de ethische aspecten van KP7, in het bijzonder de financiering van onderzoek dat gebruik maakt van menselijke embryonale stamcellen. Zij wezen voortzetting van het KP6 compromis, met een regelgevende comitologieprocedure, af. De Commissie vond de huidige structuur adequaat en wees op het geringe aantal gevallen dat zich in KP6 had voorgedaan.

De voorzitter concludeerde op basis van het debat dat de vormgeving van de ERC en de invulling van de beoogde wetenschappelijke autonomie van de ERC, vooralsnog het enige politieke geschilpunt lijkt te zijn. Het Voorzitterschap zal een herziene tekst opstellen voor het gehele KP7-voorstel, als basis voor een in de Raad van 28–29 november te bereiken «*partiële algemene benadering*» (exclusief de financiële aspecten).

Diversen – Actieplan Staatssteun

Presentatie door de Commissie

Commissaris Kroes lichtte het Actieplan Staatssteun toe, dat ter consultatie aan de Lidstaten is verzonden. De Commissaris gaf aan dat het staatssteunregime aan herziening toe was om het beter te laten aansluiten bij de Lissabondoelstellingen en de noodzaak tot economische hervormingen. In plaats van steun aan individuele bedrijven zullen er meer horizontale doelstellingen, zoals onderzoek en ontwikkeling, moeten worden nagestreefd. Er moet een vermindering van de staatssteun komen, deze verstoort immers de markt. In de toekomst zal staatssteun gericht moeten worden op daadwerkelijke gevallen van marktfalen.

Diversen – European Enterprise Award

Informatie van de Commissie

Commissaris Verheugen gaf aan dat tijdens de «*Enterprise Week*» (14 november a.s. in het VK) de *European Enterprise Awards* zal worden gelanceerd. Bedoeling is om jaarlijks een prijs te verlenen aan initiatieven op lokaal of regionaal niveau die ondernemerschap ondersteunen en stimuleren. De wedstrijd staat open voor initiatieven uit alle EU-lidstaten plus Bulgarije, Roemenië, Turkije, IJsland en Noorwegen. Eerst zullen er op nationaal niveau een of twee initiatieven worden geselecteerd die vervolgens doorgaan naar de Europese verkiezing. De prijs zal voor de eerste maal november volgend jaar worden uitgereikt.

Diversen – Mededeling Industriebeleid

Presentatie door de Commissie

Commissaris Verheugen lichtte de mededeling inzake industriebeleid toe die 5 oktober jl. door de Commissie is uitgebracht. De basis van de mededeling en het nieuwe industriebeleid wordt gevormd door 27 sectoranalyses die zijn uitgevoerd om te bezien welke kansen en problemen er voor specifieke bedrijfstakken bestaan. Er is een aantal horizontale vraagstukken benoemd, op basis waarvan sectoroverschrijdende conclusies zijn getrokken. Het is volgens de Commissie zeker niet de bedoeling om weer sectorpolitiek te gaan voeren. De voorzitter gaf aan dat het onderwerp waarschijnlijk tijdens de volgende Raad in november meer uitgebreid aan bod zal komen.

Diversen – Derde voortgangsverslag Life Sciences en biotechnologie

Informatie van de Commissie

De Commissie deed kort verslag van de voortgang inzake de strategie voor Life Sciences en biotechnologie. Deze sector is van cruciaal belang voor de Europese economie, met grote potentiële groeimogelijkheden. Het grootste obstakel voor verdere groei vormt het tekort aan financiering voor onderzoek en ontwikkeling. Daarom is ook de hervorming van staatssteunregels van belang, evenals de discussie over het Zevende Kaderprogramma. De strategie zal een tussentijdse evaluatie ondergaan in 2006 met als doel de resterende knelpunten met hernieuwd elan aan te pakken. De Commissie maakte duidelijk dat oplossingen vooral bij de lidstaten zelf liggen en verzocht hen daarom ook actief te participeren in deze evaluatie.